

Список використаних джерел

1. Заставецька О.В., Заставецький Б.І., Ткач Д. В. Географія населення України. — Тернопіль, 2007, 187 с.
2. Заставний Ф. Проблеми репресивності в Україні (соціально-економічної, екологічної, демографічної): монографія. — Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. — 348 с.
3. Кузик С.П. Географія туризму: навч. посібник / С.П. Кузик. — Київ: Знання, 2011. — 271 с.
4. Населення Тернопільської області за 2016 рік [Електронний ресурс] : за даними Головного управління статистики у Тернопільській області; ред. Н.С. Дідуник. — Електрон. дані. — Тернопіль, 2016. — 132 с.
5. Рунців О.І. Територіальна організація ринку туристичних послуг у регіоні (на матеріалах Тернопільської області) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. геогр. наук : спец. 11.00.02 "Економічна та соціальна географія" / Рунців Оксана Іванівна; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. — Львів, 2009. — 20с.
6. Мариняк Я.О. Статистика туризму. навч. метод. посіб. — Тернопіль: Вектор, 2016. 102 с.
7. Сокол Т.Г. Основи туристичної діяльності: Підручник / За заг. ред. В.Ф. Орлова. — К.: Грамота, 2006. — 264 с.
8. Статистичний щорічник Тернопільської області за 2017 рік [Електронний ресурс] : за даними Головного управління статистики у Тернопільській області; ред. А.А. Чорного. — Електрон. дані. — Тернопіль, 2018. — 444 с.
9. Чорнецька Н.В. Організація туристичної індустрії: Навчальний посібник. — К.: Атіка, 2006. — 264 с.
10. Енциклопедичний словник-довідник з туризму / [Авт.-уклад. В.А. Смолій, В.К. Федорченко, В.І. Цибух]. — К.: Видавничий Дім "Слово", 2006. — 372 с. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://leksika.com.ua/14750523/turizm/demografichniy_chinnik_rozvitku_turizmu
11. Фактори, що впливають на розвиток туризму [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://poznayka.org/s43059t1.html>

Мацапей А.

*магістрант II курсу спеціальності 242 Туризм
Науковий керівник – викл. Рудакевич І. Р.*

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЕКСТРЕМАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ

З кожним роком ми спостерігаємо розвиток туристичної сфери, яка створює нові види туризму. Одним з таких нових напрямків є екстремальний туризм (ЕТ) – різновид туризму, пов'язаний з певним ступенем ризику або поза межними фізичними або психічними навантаженнями в надважких умовах. Різноманіття форм цього виду туризму вражає, адже для його розвитку можуть використовуватись всі природні, соціально-економічні або ж спеціалізовані місця, або райони,

що дозволяє розвивати цей тип туризму в будь якій точці світу, а також в Україні.

З допомогою цього виду туризму можна відкрити наймальовничіші точки світу, місця, де майже не ступала нога людини. Відкриваються можливості перевірити себе та друзів на витривалість в екстремальних умовах, адже це вимагає хорошої фізичної та психічної підготовки.

В Україні найпопулярнішими формами реалізації екстремального туризму можна вважати: сплави по ріках, рафтинг, скелелазіння, альпінізм, походи по туристичних стежках в Карпатах, поїздки в зону відчуження Чорнобильської АЕС та інші. З економічної точки зору, ЕТ не є дорогим, тому доступний для більшості людей, особливо в теперішній складній економічній ситуації в Україні.

Якщо ж розглядати в масштабах Тернопільської області, то основними районами розвитку ЕТ можна вважати: Дністровський каньйон, Кременецькі гори, печери Поділля.

Дністровський каньйон вважається найбільшим у всій Європі, його довжина складає 250 кілометрів, вражає різноманітність флори та фауни, налічується понад 100 пам'яток живої та не живої природи, круті схили покриті реліктовими лісами та печерами, прекрасні краєвиди заманюють туристів або ж простих відвідувачів. Завдяки своїм унікальним характеристикам та прекрасним краєвидам Дністровський каньйон став одним з регіонів розвитку туризму в Західній Україні. Тут проводяться сплави, рафтинг, створюються туристичні стежки, з важкими підйомами і спусками, окрім цього, починають розвиватися певні умови для більш комфортного туризму: бази відпочинку, санаторії, готелі, пункти прокату. Це доказує, що розвиток цього району залежить від креативності підприємців та капіталовкладень в різні види туризму.

Незважаючи на те, що Дністровський каньйон входить до списку семи чудес України, його ресурси використовуються не раціонально та незаконно. Незаконні вирубки лісів на схилах каньйону призводять до руйнування самого каньйону. Паралельно з масовою вирубкою лісів відбувається видобуток каменю з самого гирла річки, і з кожним роком таких підприємств по видобутку стає все більше. На жаль, бракує контролю за раціональністю видобутку або вирубок лісових ресурсів в цьому краї.

Ще однією масовою проблемою для місцевого населення стала заява, про заплановане будівництво на Дністровському каньйоні шести руслових та однієї дериваційної ГЕС, наслідки спорудження яких будуть непоправні: затоплення великої території земель, з унікальною флорою та фауною, зникнення унікальних печер та пам'яток історії.

Може бути втрачена своєрідність і дух цього краю, що не дозволить розвивати туризм у всіх його проявах.

Ще одною пам'яткою історії та архітектури є Червоногородський замок, що знаходиться неподалік від найбільшого в Україні рівнинного Джуринського водоспаду, поблизу річки Джурин, на околицях села Нирків. Власне даний водоспад і руїни палацу й костелу є притягуючими елементами для екстремальних туристів.

Наступним туристичним районом з потенціалом розвитку ЕТ вважаються *Кременецькі гори*. На території цих гір розташований національний природний парк «Кременецькі гори», розташований на території Кременецького та Шумського районів Тернопільської області. Унікальність цього пасма гір полягає в тому, що вони є унікальними в своїй геологічній будові, рельєфі, та в різноманітності рослинного та тваринного світу, мальовничість краєвидів, що також приваблює туристів. Однією з унікальних його особливостей є також наявність «мертвої деревини», яка є безцінним компонентом для збереження біорізноманіття та функціонуванні лісових екосистем.

Окрім фауни і флори, Кременецькі гори мають чимало історичних та сакральних пам'яток, що також приваблюють туристів. Зокрема такі як: Свято-Успенська Почаївська лавра, Данилова гора та маленький старовинний храм Святої Трійці на її вершині. Зручним місцем для розвитку ЕТ в Кременецьких горах можна вважати Гниле Урочище, а саме санну трасу, котру відвідують сотні туристів, спортсменів з різних країн. Поблизу знаходиться Соколина гора – перший офіційний парадром в Україні.

Тернопільщина – це регіон з найбільшою кількістю карстових печер на території області. Зокрема, тут розташована найдовша в Україні і Європі та друга у світі за протяжністю *печера Оптимістична*. Довжина її ходів приблизно 240 км, а її лабіринти насичені різноманітними ходами, галереями, кристалами та залами. Значну популярність серед туристів мають інші печери краю: Озерна, Кришталева, Вертеба. В останні роки значні потоки туристів спрямовані до туристично-спортивної печери Млинки, екскурсії до якої організують декілька туристичних клубів.

Незважаючи на те що створено багато туристичних стоянок та туристичних таборів, печери області не повністю досліджені та часто не обладнані для масового туристичного потоку, не встановлено маршрути для окремих груп туристів, через це туристам заборонено ходити по печерах без провідника, досвідченого спелеолога. В основному, печери є «магнітами» для екстремальних туристів, але місцева влада не сприяє

розвитку даного виду туризму в цьому регіоні, таким чином не використовуючи його повний потенціал

В підсумку можна зазначити, що на території Тернопільської області достатньо місць для розвитку екстремального туризму. Річки, гори, печери, каньйони – основні ресурси для розвитку ЕТ, однак в більшості випадків самі люди є винними в занедбанні таких перлин природи, рельєфу та архітектури. Можливо з часом місцева влада звернеться до покращання природних чудес свого краю та буде використовувати їх ресурси раціонально та продуктивно.

Список використаних джерел

1. Войнаренко М.П., Раденька Л.П., Юр'єра-Юрій А.В., Стимулювання праці у сфері туризму – Вінниця: ТОВ «Меркюрі-Поділля», – 2010. – 196 с.
2. Гуляев В.Г. Организация туристкой деятельности. Учеб. пособие/ В.Г. Гуляев – М.: Нолидж, 1996. – 312 с.
3. Природні умови і природні ресурси Тернопільської області. – Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2010. – 536 с.

Новосад В.

*магістрант II курсу спеціальності 242 Туризм
Науковий керівник – доц. Мариняк Я.О.*

ЕТНОФЕСТИВАЛІ ЯК ТУРИСТИЧНІ ДЕСТИНАЦІЇ

Етнофестивалі – дуже популярне в останні роки явище на Львівщині, що активно відроджує малі історичні поселення краю як туристичні дестинації. Етнофестивалі Львівщини спрямовані на повернення до місцевих традицій, їх відновлення та збереження, на розвиток і популяризацію звичаїв та обрядів, автентичного фольклору тощо. Етнофестивалі присвячуються певному роду занять, обряду або навіть продукту і, як правило, відбуваються в традиційний час, відповідно до визначних подій у житті громади – збору врожаю, закінченню посту чи повернення горян з полонин. Найважливіше, що вони сприяють відродженню народних традицій, стилю життя в гармонії з природою та економічному розвитку конкретних громад.

Географія дестинацій етнофестивального туризму (територіальний аспект) пов'язана зі збереженням етнокультурної мозаїки етносів України, яка територіально локалізується в окремих етнографічних регіонах, адміністративно-політичних одиницях. Карпатський регіон, АР Крим, Поділля, Полісся, Наддніпрянщина й Слобожанщина вражають туристів збереженістю архаїчних форм сільського побуту,